RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

nr. 201.976 van 17 maart 2010
in de zaak A. 193.879/X-14.371.

In zake: 1. Piet CUSTERS
2. Bernadette GOIDTS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Pieter Jongbloet
kantoor houdend te 1000 BRUSSEL
Jan Jacobsplein 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Paul Aerts
kantoor houdend te 9000 GENT
Coupure 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 7 september 2009, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van 19 juni 2009 van de Vlaamse regering houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Auditeur Ann Eylenbosch heeft een verslag opgesteld.

Met toepassing van artikel 90, § 1, vierde lid van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, is de zaak verwezen naar een kamer met drie leden.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 februari 2010.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Pieter Jongbloet, die verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Paul Aerts, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ann Eylenbosch heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 23 augustus 2007 grijpt de plenaire vergadering plaats over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (hierna: GRUP) "Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen".

3.2. Op 16 juni 2008 keurt de dienst Veiligheidsrapportage van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie het ruimtelijk veiligheidsrapport over het voornoemde voorontwerp goed.

3.3. Op 25 augustus 2008 keurt de dienst Milieueffectrapportage van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie het plan-milieueffectenrapport (hierna: plan-MER) over het voornoemde voorontwerp goed.

3.4. Op 5 september 2008 stelt de Vlaamse regering het ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan "Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen" voorlopig vast.

3.5. Ter gelegenheid van het openbaar onderzoek, dat wordt georganiseerd van 6 oktober 2008 tot en met 4 december 2008, worden 1300 bezwaarschriften ingediend.

3.6. Bij ministerieel besluit van 28 januari 2009 wordt de termijn waarover de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening (hierna: de VLACORO) beschikt om advies uit te brengen over het ontwerp GRUP met 30 dagen verlengd.

3.7. Op 8 april 2009 brengt de VLACORO advies uit.

3.8. Op 28 mei 2009 brengt de Raad van State, afdeling wetgeving, advies uit over het ontwerp van besluit.

3.9. Bij besluit van de Vlaamse regering van 19 juni 2009 wordt het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen" definitief vastgesteld.

Dit is het bestreden besluit. Het bestreden GRUP is opgedeeld in, enerzijds, de vastlegging van de grenslijn van het grootstedelijk gebied en, anderzijds, een aantal deelprojecten.

IV. Ontvankelijkheid van de vordering

4. De verwerende partij werpt het gemis aan het rechtens vereiste belang in hoofde van de verzoekende partijen op om het bestreden besluit in zijn totaliteit aan te vechten.

In zijn verzoekschrift stellen de verzoekende partijen het volgende:

> "Beroepers wonen aan de Oever nr. 10 te 2550 Kontich. Hun woning is een vergunde zonevreemde woning, gelegen te midden van het grote en aaneengesloten open ruimte gebied gelegen tussen de E 19 en de A 12, op een naastgelegen hoeve met bedrijfsgebouwen na buiten het zicht op enkele verspreid liggende woningen, hebben verzoekers een vrij en weids zicht op de weiden en akkers die hun woning omgeven (...)
>
> Middels het bestreden besluit wordt de woning van beroepers niettegenstaande deze ligging in een uitgestrekt open ruimte gebied, toch opgenomen binnen de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen, waardoor het beleid dat met betrekking tot hun eigendom naar de toekomst toe zal worden gevoerd sowieso (een) grootstedelijk beleid zal zijn.
>
> Beroepers hebben dus een evident belang bij het aanvechten van dit besluit".

In de huidige stand van het geding volstaat het vast te stellen dat de verzoekende partijen hun belang exclusief afbakenen in functie van de vastlegging van de grenslijn van het grootstedelijk gebied. Hieruit volgt dat zij geen belang hebben bij een partiële schorsing die uitsluitend betrekking heeft op een deelproject van het GRUP.

V. Onderzoek van de vordering

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het eerste middel

5.1.1. In het verzoekschrift wordt het volgende eerste middel aangevoerd:

> "Eerste middel, genomen uit de schending van de artikelen 19 §5 en 41 §2 van het Decreet dd. 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en de Stedenbouw (DORO), en uit de schending van het motiveringsbeginsel als Algemeen Beginsel van Behoorlijk Bestuur,
>
> Doordat eerste onderdeel, middels het bestreden besluit, de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen 'vrij ruim' is gebeurd, teneinde de bestaande en toekomstige potenties van het grootstedelijk gebied maximaal te benutten (...),
>
> En doordat, deze 'vrij ruime' afbakening voor gevolg heeft dat bij de afbakening van het grootstedelijk gebied op perceelsniveau niet de bestaande reeds de facto gesuburbaniseerde ruimte als afbakeningscriterium is gevolgd, maar in tegendeel doelbewust de afbakeningslijn door bestaande open gebieden loopt (bv op de grens tussen deelplan 11 en deelplan 14) teneinde de woonkernen Lint, Kontich kazerne en Kontich bij dit grootstedelijk gebied te kunnen inlijven, en dit met miskenning van de bestaande open ruimte structuur die ten zuiden van Antwerpen in oost-west richting loopt ingevolge het bestaan van de reservatiestrook voor de aanleg van een leidingstraat (voormalige reservatiestrook voor de aanleg van de tweede ring rond Antwerpen), die een open ruimte gebied heeft doen ontstaan waardoor de woonkernen Lint, Kontich kazerne en Kontich van het de facto gesuburaniseerde gebied bezuiden Antwerpen losstaan,
>
> Terwijl, artikel 19 §5 DORO voorschrijft dat na de vaststelling van het ruimtelijk Structuurplan de overheid die het structuurplan heeft vastgesteld de nodige maatregelen neemt om de ruimtelijke uitvoeringsplannen in overeenstemming te brengen met het ruimtelijke structuurplan,
>
> En terwijl, artikel 41 §2 DORO voorschrijft dat de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen worden opgemaakt ter uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen,
>
> En terwijl, het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen in zijn richtinggevend gedeelte bepaalt dat 'de afbakening van de stedelijke gebieden als een essentiële beleidsmaatregel wordt vooropgesteld om de stedelijke leegloop en de lintontwikkeling te stoppen', een 'aanbodbeleid' inzake bijkomende woningen en ruimte voor economische activiteiten te kunnen realiseren en het buitengebied te vrijwaren van een stedelijke ontwikkeling' (...),
>
> En terwijl, het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen in zijn richtinggevend gedeelte verder bepaalt dat de indicatieve lijst van gemeenten waarvan delen in het grootstedelijk gebied kunnen worden opgenomen (waarin de gemeenten Lint en Kontich worden genoemd), gebaseerd is op de bestaande ruimtelijke structuur en bijgevolg gebieden bevat, die door de suburbanisatie geheel of gedeeltelijk een feitelijk stedelijk karakter hebben. Dat betekent dat mogelijks (delen van) gemeenten uit de indicatieve opsomming op basis van de visie op het stedelijk gebied uitgewerkt in het afbakeningsproces, niet in het stedelijk gebied worden opgenomen, terwijl bepaalde delen van gemeenten die niet indicatief zijn opgesomd wel tot het stedelijk gebied kunnen behoren, mits ze direct aansluiten bij het stedelijk gebied (...).

En terwijl, het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen in zijn richtinggevend gedeelte tevens bepaalt dat voor stedelijke gebieden gelegen binnen de Vlaamse Ruit als stedelijk netwerk waarbinnen het grootstedelijk gebied Antwerpen gelegen is, de ontwikkelingsperspectieven voor de Vlaamse Ruit er niet (mogen) toe leiden dat het stedelijk netwerk wordt gelijkgesteld met één grootstedelijk gebied, dat binnen de Vlaamse Ruit tot een ruimtelijke afstemming tussen enerzijds de verschillende groot- regionaal- en kleinstedelijke gebieden en anderzijds de buitengebiedgemeenten moet worden gekomen, en dat complementair hieraan het aangewezen is het buitengebiedbeleid in de Vlaamse Ruit eerder aan te scherpen dan af te zwakken (...),

En terwijl, uit samenlezing van deze bepalingen volgt dat de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen tot prioritaire doelstelling heeft de stedelijke leegloop en de lintontwikkeling te stoppen en het buitengebied te vrijwaren van een stedelijke ontwikkeling, dat om dit doel te bereiken men bij de afbakening van dit gebied moet voortbouwen op de bestaande ruimtelijke structuur, zodat het afgebakend stedelijk gebied enkel de gebieden bevat die door de suburbanisatie geheel of gedeeltelijk een feitelijk stedelijk karakter hebben, zonder dat de indicatieve lijst van gemeenten die in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen worden genoemd als mogelijk behorend tot het grootstedelijk gebied op één of andere wijze bindend zou zijn, en dat het binnen de Vlaamse ruit aangewezen is het buitengebiedbeleid eerder aan te scherpen dan af te zwakken,

En terwijl, de 'vrij ruime' afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen tot gevolg heeft dat het grootstedelijk gebied Antwerpen in het zuidoosten nadert tot op een boogscheut van de stad Lier en van het kleinstedelijk gebied Lier dat nog moet afgebakend worden, en tot aan de grens van de gemeente Boom waarvan het kleinstedelijk gebied nog moet worden afgebakend, zodat de facto de stedelijke gebieden Lier, Boom en Antwerpen aan elkaar of nagenoeg aan elkaar zullen grenzen, wat volgens de richtinggevende bepalingen van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen moet worden vermeden door het aanscherpen van het buitengebiedbeleid binnen de Vlaamse Ruit in plaats van de afzwakking ervan,

En terwijl, de Vlacoro in haar advies als eigen opmerking 1 signaleert dat naar haar oordeel de stedelijke potenties in het algemeen in de kernstad onvoldoende onderbouwd werden en er moet vermeden worden dat door een te ruim aanbod aan randstedelijke woongebieden de selectieve stadsvlucht van gezinnen met kinderen uit de kernstad wordt gestimuleerd en daardoor het herwaarderingsbeleid in de kernstad wordt gehypothekeerd, wat diametraal staat tegenover het principe van gedeconcentreerde bundeling dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen als uitgangspunt neemt,

En terwijl, uit de rechtspraak van Uw Raad blijkt dat bij de implementatie van het richtinggevend gedeelte van een uitvoeringsplan en inzonderheid bij het opnemen van percelen in dergelijk plan en het onderwerpen ervan aan een voorschrift van bestemming, inrichting of beheer, de bevoegde overheden daartoe, in het licht van de in artikel 4 van het Decreet Ruimtelijke Ordening bepaalde doelstellingen, over een ruime beoordelingsbevoegdheid beschikken, doch dat de Raad van State toch bevoegd is na te gaan of de bevoegde overheid bij de uitoefening van deze bevoegdheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld, en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen (...).

En terwijl, de in het plan-MER vastgestelde 'vrij ruime' afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen in manifeste tegenspraak is met de in de toelichtende nota bij het bestreden besluit opgenomen bewering dat de grenslijn vrij nauw zou aansluiten bij de bestaande bebouwing in de Antwerpse Regio en dat op die manier wordt getracht de min of meer aaneengesloten open ruimten

in het oosten, zuiden en westen in stand te houden en te valoriseren, waardoor wordt aangetoond dat het bestreden besluit is gebaseerd op foutieve gegevens, minstens op foutief geïnterpreteerde gegevens (...).

het terwijl, aldus het bestreden besluit, door de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen erg ruim te nemen door er gebieden in op te nemen die de facto open gebied zijn, en helemaal nog niet door suburbanisatie geheel of gedeeltelijk een feitelijk stedelijk karakter hebben, en dit met als énige bedoeling de toekomstige potenties van het grootstedelijk gebied in dit de facto buitengebied te realiseren, de richtinggevende bepalingen van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen en dus de in het middel genoemde wettelijke bepalingen op kennelijke wijze schendt, nu de Vlaamse regering op basis van de in het richtinggevende gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan vooropgestelde afbakenings-principes in alle redelijkheid niet vermocht te komen door de vastgestelde afbakening;

En doordat, tweede onderdeel, in de toelichtingnota die integraal deel uitmaakt van het bestreden besluit de verenigbaarheid van de vastgestelde afbakeningslijn met de principes van het richtinggevend gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen word gemotiveerd door te stellen dat de grenslijn vrij nauw zou aansluiten bij de bestaande bebouwing in de Antwerpse Regio, en op die manier wordt getracht de min of meer aaneengesloten open ruimten in het oosten, zuiden en westen in stand te houden en te valoriseren,

En doordat, deze motivering manifest in strijd is met de vaststelling in de plan-Mer (over de sinds deze Mer ter plaatse ongewijzigd gebleven afbakeningslijn) dat de afbakening van het grootstedelijk gebied ‘vrij ruim’ is genomen (...),

Terwijl, in toepassing van het motiveringsbeginsel als Algemeen Beginsel van Behoorlijk Bestuur elk administratief besluit derwijze gemotiveerd dient te zijn dat de rechtsonderhorige kan weten op basis van welke feiten en overwegingen het besluit is genomen,

En terwijl, deze motieven uiteraard correct dienen te zijn,

En terwijl, aldus door in het bestreden besluit te motiveren dat de grenslijn vrij nauw zou aansluiten bij de bestaande bebouwing in de Antwerpse Regio en dat op die manier wordt getracht de min of meer aaneengesloten open ruimten in het oosten, zuiden en westen in stand te houden en te valoriseren, terwijl uit de vaststellingen van de Plan-Mer blijkt dat zulks helemaal niet het geval is en dat in tegendeel de afbakening van het gebied ‘vrij ruim’ werd genomen, en er dus niet op alle plaatsen aangesloten (laat staan vrij nauw aangesloten) wordt bij de bestaande bebouwing, het motiveringsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk (bestuur) schendt”.

Beoordeling van het eerste middel

5.1.2. In het auditoraatsverslag is het eerste middel als volgt beoordeeld:

“Bij de implementatie van het richtinggevend gedeelte in een ruimtelijk uitvoeringsplan en inzonderheid bij het opnemen van een perceel in een dergelijk plan beschikken de bevoegde overheden over een ruime beoordelingsbevoegdheid. De Raad van State kan enkel toetsen of die overheid daarbij is uitgegaan van juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij, op grond daarvan, in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

In het richtinggevend gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt aangegeven dat delen van de gemeenten Aartselaar, Antwerpen, Boechout, Borsbeek, Edegem, Hemiksem, Hove, Kontich, Lint, Mortsel, Niel,

Schelle, Wijnegem, Wommelgem en Zwijndrecht tot het grootstedelijk gebied kunnen behoren (RSV, 366).

In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen valt met betrekking tot deze opsomming op pag. 344 te lezen wat volgt:

> 'Deze indicatieve opsomming is gebaseerd op de bestaande ruimtelijke structuur en bevat bijgevolg gebieden die door de suburbanisatie geheel of gedeeltelijk een feitelijk stedelijk karakter hebben. Dat betekent dat mogelijks (delen van) gemeenten uit de indicatieve opsomming op basis van de visie op het stedelijk gebied uitgewerkt in het afbakeningsproces, niet in het stedelijk gebied worden opgenomen, terwijl bepaalde delen van gemeenten die niet indicatief zijn opgesomd wel tot het stedelijk gebied kunnen behoren mits ze direct aansluiten bij het stedelijk gebied.'

Hieruit blijkt dat 'de bestaande reeds de facto gesuburbaniseerde ruimte' waarop verzoekende partij doelt, als criterium is weerhouden teneinde delen van de opgesomde gemeenten indicatief aan te duiden als mogelijks behorend tot het grootstedelijk gebied Antwerpen, maar dat uiteindelijk de 'visie op het stedelijk gebied uitgewerkt in het afbakeningsproces' bepalend is.

Deze visie ontstaat blijkens de daaropvolgende passages van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (pag. 347) na het doorlopen van twee stappen, enerzijds op Vlaams schaalniveau door de grenzen uit te werken die de natuurlijke structuur, de agrarische structuur en de landschappelijke elementen van Vlaams belang aan de stedelijke ontwikkeling stellen en door rekening te houden met de kwantitatieve taakstellingen inzake woningbouw en bedrijventerreinen die vanuit het Vlaams schaalniveau voor het betrokken stedelijk gebied worden gesteld en, anderzijds, op schaal van het stedelijk gebied door de bestaande toestand, de ruimtelijke potenties en de sectorale aspecten (ten minste een behoeftebepaling inzake woningbouw en inzake bepaalde onderdelen van de economische structuur) te analyseren. De uiteindelijke afweging tussen beide schaalniveaus resulteert in een visie op de gewenste ruimtelijke structuur voor het stedelijk gebied die wordt vertaald in het afbakeningsvoorstel.

In tegenstelling tot wat verzoekende partij lijkt voor te houden, sluiten de richtinggevende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen de opname van de facto open ruimten in het stedelijk gebied niet uit, mits die opname past in de visie op de gewenste ruimtelijke structuur voor het stedelijk gebied en deze laatste niet kennelijk onredelijk is.

Op pag. 19 van de toelichtingsnota is de visie op de rol en de positie van het grootstedelijk gebied Antwerpen bondig verwoord als volgt:

> 'De Antwerpse regio heeft een grote zeehaven, een hoogwaardige industriële en dienstensector, een universiteit, een omvangrijk en gevarieerd woningaanbod, een belangrijk historisch erfgoed en rijke natuurgebieden. Het is een sterk economisch, politiek en cultureel centrum met een verzorgingsfunctie voor een ruime regio. Op Vlaams niveau behoort Antwerpen samen met de steden Gent, Brussel, Leuven, Aalst en Sint-Niklaas tot het Vlaams stedelijk kerngebied. Als ruimtelijk geheel is dit kerngebied structuurbepalend voor Vlaanderen. Het ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen erkent deze rol en vertaalt het beleidsmatig naar de Vlaamse Ruit als stedelijk netwerk van internationaal niveau. Binnen dit stedelijk netwerk neemt de Antwerpse regio een belangrijke positie in, als grote stad en als belangrijke economische motor voor Vlaanderen.
>
> Wil het deze positie ook in de toekomst waarmaken en mee de concurrentie aangaan met omliggende stedelijke gebieden en netwerken dan vraagt dit om aanzienlijke kwaliteitssprongen. Deze situeren zich zowel op vlak van werklocaties als van de residentiële functies, de voorzieningen op grootstedelijk niveau, de natuurlijke en

landschappelijke structuur, de performantie van het wegennet en van het openbaar vervoer. Er wordt gepleit om de residentiële functie binnen de Antwerpse regio te versterken en dit voor alle bevolkingscategorieën. Dat betekent dat een geleidelijke groei van het bevolkingsaantal in het stedelijk gebied wordt vooropgesteld. Ook een nieuwe en creatieve kijk op de invulling van economische activiteiten in de Antwerpse regio is noodzakelijk om op termijn ook voldoende inkomensvorming te genereren. Zo zal het bijvoorbeeld aangewezen zijn niet langer te spreken van grote hoeveelheden bijkomende bedrijventerreinen maar veeleer van een zoektocht naar werklocaties. Ook de leefbaarheid in de stedelijke gebieden is een uitermate belangrijk aandachtspunt. Naast het voorzien van nieuwe woon- en werklocaties moet worden geïnvesteerd in de uitbouw van kwalitatieve en vlot bereikbare natuurlijke, landschappelijke en recreatieve ruimten met een hoge kwaliteit. Inzetten op deze elementen als grootstedelijke functies kan het ambitieniveau voor het grootstedelijk gebied mee onderstrepen. (...)'

Rekening houdende met de hoge taakstellingen inzake woningbouw en bedrijventerreinen die vanuit Vlaams schaalniveau worden gesteld voor het grootstedelijk gebied Antwerpen, wordt in de toelichtingsnota op pag. 23 t/m 32 uiteen gezet waarom deze visie zich heeft vertaald in een opname binnen het grootstedelijk gebied van heel wat gebieden in de rand rond Antwerpen. Specifiek wat de taakstelling wonen betreft, wordt verduidelijkt dat het stedelijk aanbodbeleid een maximale invulling van de woonuitbreidingsgebieden in het grootstedelijk gebied vereist en dat daarvoor geen beroep meer kan worden gedaan op woonuitbreidingsgebieden en reservegebieden in Antwerpen zelf nu die al ontwikkeld zijn of waarvan de ontwikkeling bezig is. Verduidelijkt wordt verder dat de aanduiding van de ontwikkelingsgebieden in de rand rond Antwerpen rekening houdt met een selectie en categorisering van polen en assen die inzicht bieden in bereikbaarheid en ontsluitingsmogelijkheden.

Toegespitst op de gemeente Kontich stelt VLACORO wat volgt:

'In de toelichtingsnota is door de ontwerper aangegeven op welke manier men de toekomstige potenties voor wonen, werken, open ruimten en vrije tijd heeft ingevuld in het stedelijk gebied. Er wordt niet uitgegaan van een evenredige verdeling over de verschillende gemeenten maar van een afgewogen aanbodbeleid dat gesteund is op de ruimtelijke potenties binnen de stad regio Antwerpen. De ruimtelijke potenties werden in het kader van een duurzame stadsmobiliteit gekoppeld aan de selectie van knopen en assen. Deze knopen en assen geven een zicht op de plekken die optimaal bereikbaar zijn (trein, tram, bus, weg, water). Daarbij werd rekening gehouden met de geplande realisaties in het kader van het masterplan Antwerpen, de bestaande ontsluitingsmogelijkheden langs het wegennet en spoornet en de frequentie van het aangeboden openbaar vervoer. Kontich heeft binnen deze filosofie heel wat gebieden die de toekomstige potenties kunnen invullen. VLACORO is dan ook van mening dat er voldoende is gemotiveerd waarom in Kontich meer gebieden worden vrijgegeven dan in andere gemeenten'.

Deze visie is niet kennelijk onredelijk. Evenmin lijkt de grenslijn die deze visie moet vertalen, onverenigbaar met de stelling in de toelichtingsnota dat de min of meer aaneengesloten open ruimten worden in stand gehouden en gevaloriseerd. Teruggrijpend naar de hoger uiteengezette principes van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in aanloop naar het afbakeningsvoorstel, kan de afweging tussen enerzijds de natuurlijke structuur, de agrarische structuur en de landschappelijke elementen van Vlaams belang en anderzijds, het verzekeren van het stedelijk functioneren, de gegeven verantwoording in de toelichtingsnota verzoenen met de vaststelling dat tegelijk open ruimten worden opgenomen in het stedelijk gebied.

Verzoekende partij maakt niet concreet aannemelijk dat de richtinggevende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen worden geschonden. De omstandigheid voorts dat het plan-M.E.R. de afbakening 'vrij ruim' noemt, is, gelet de voorgaanden, niet van aard aan de verantwoording in de toelichtingsnota draagkracht te ontnemen. De ingeroepen schending van het motiveringsbeginsel wordt derhalve evenmin aannemelijk gemaakt".

Het eerste middel is niet ernstig om de redenen uiteengezet in het auditoraatsverslag, waarbij de Raad zich uitdrukkelijk aansluit.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het tweede middel

5.2.1. In het verzoekschrift wordt het volgende tweede middel aangevoerd:

"Tweede middel, genomen uit de schending van de artikelen 19 §5, 41 §2 en 38 §11/ DORO, en uit de schending van het rechtszekerheidsbeginsel als Algemeen Beginsel van Behoorlijk Bestuur,

Doordat, in het bestreden besluit, hiermee gevolg gevend aan het door de Vlacoro ter zake uitgebrachte advies, wordt besloten het deelplan stadsrandbos te schrappen, zodat de betrokken partijen verder kunnen werken aan een consensusvoorstel en nadien een gewestelijk RUP kan worden opgemaakt in uitvoering van het operationeel uitvoeringsprogramma actiepunt 36 van de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos regio Antwerpse gordel/Klein Brabant met de vermelding dat de stedelijke open ruimte vingers nader worden uitgewerkt en vertaald in gewestelijke RUPS, waarvoor de Vlaamse Regering het uitvoeringsprogramma goedkeurde op 27 maart 2009,

En doordat, de Vlaamse Regering naliet ingevolge deze schrapping van het stadsrandbos als deelplan ook de afbakening van het grootstedelijk gebied aan te passen aan deze schrapping, net zoals ook de inperking van het deelplan gemengd regionaal bedrijventerrein Satenrozen/Keizershoek (dat net als het deelplan stadsrandbos aan de afbakeningslijn paalt) de aanpassing van de afbakeningslijn tot gevolg heeft gehad,

Terwijl, uit de motivering van het bestreden besluit blijkt dat de schrapping van het deelgebied stadsrandbos gebeurt omdat voor het gebied een RUP zal worden opgemaakt in het kader van de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos regio Antwerpse gordel, Klein Brabant, een regio die niet tot het grootstedelijk gebied behoort, of ter wille van de opmaak van dit RUP moet behoren, en de ontwikkeling van een ruimtelijke visie voor landbouw natuur en bos in geen geval behoort tot de grootstedelijke taakstellingen,

En terwijl, door middels het bestreden besluit en de motivatie ervan het deelgebied stadsrandbos te schrappen uit het RUP en voor te bestemmen voor opname in een Gewestelijk RUP in het kader van de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos voor de Regio Antwerpse gordel/Klein Brabant zonder dit deelgebied weg te laten uit de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen, een groot aaneengesloten open ruimte gebied dat allerminst aansluit bij de bestaande bebouwing en de facto allerminst een gesuburbaniseerd gebied is, opneemt in het grootstedelijk gebied Antwerpen, tegen de in het eerste middel vermelde principes van het richtinggevend

gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen in en zo de in het middel aangehaalde bepalingen schendt,

En terwijl, door middels het bestreden besluit en de motivatie ervan enerzijds het deelgebied stadsrandbos te schrappen uit het RUP, en voor te bestemmen voor opname in een Gewestelijk RUP in het kader van de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos voor de Regio Antwerpse gordel/Klein Brabant, doch zonder anderzijds dit deelgebied weg te laten uit de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen, dit deelgebied, tóch principieel voorbestemd blijft voor het voeren van grootstedelijk beleid waarbinnen vooral taakstellingen als wonen en bedrijvigheid primordiaal zijn, zodat de inwoners van het gebied blijvend moeten vrezen hun leefomgeving (niettegenstaande de motivering van het bestreden besluit) tóch met grootstedelijke taakstellingen belast te zien, waardoor het rechtszekerheids-beginsel als algemeen beginsel als Algemeen Beginsel van Behoorlijk Bestuur wordt geschonden,

En terwijl, aldus de vaststelling enerzijds dat het deelplan stadsrandbos uit het RUP wordt geschrapt, en anderzijds het gebied dat in het voorlopig goedgekeurde ontwerp-Rup voor de aanleg van dit stadsrandbos was voorzien volgens de afbakeningsprincipes van het richtinggevend gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen allerminst tot het grootstedelijk gebied Antwerpen kan behoren ter wille van de rechtszekerheidsbeginsel als Algemeen Beginsel van Behoorlijk Bestuur enkel tot gevolg kan hebben dat ook de afbakeningslijn van het grootstedelijk gebied Antwerpen aan de schrapping van het deelgebied stadsrandbos wordt aangepast".

Beoordeling van het tweede middel

5.2.2. In het auditoraatsverslag is het tweede middel als volgt beoordeeld:

"Gevolg gevend aan het advies van VLACORO heeft verwerende partij beslist het deelplan Stadsrandbos te schrappen 'zodat de betrokken partijen verder kunnen werken aan een consensusvoorstel. Nadien kan een gewestelijk R.U.P. worden opgemaakt in uitvoering van het operationeel uitvoeringsprogramma, actiepunt 36 van de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos regio Antwerpse gordel/Klein Brabant: de stedelijke open ruimtevingers worden nader uitgewerkt en vertaald in gewestelijke R.U.P.'s. De Vlaamse regering keurde dit uitvoeringsprogramma goed op 27 maart 2009'.

In de toelichtingsnota valt op pag. 27 te lezen wat volgt:

'Vanuit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt geen kwantitatieve taakstelling (cijfer) vastgelegd voor het realiseren van stedelijke natuurelementen en randstedelijke groengebieden. Tijdens de discussies over de hoge taakstellingen voor wonen en bedrijven is wel duidelijk vastgesteld dat er een behoefte is aan bijkomende groenvoorziening in het grootstedelijk gebied op verschillende schaalniveaus: buurt, stadsdeel, grootstedelijk gebied. Op grootstedelijk niveau komen vooral de groene vingers (Schijnvallei, agrarisch gebied rond het fort van Borsbeek, de ingesloten gebieden tussen de E19, de A12 en de Schelde) als sterk structurerend naar voor. In deze groene vingers is een transformatie bezig van landbouw naar recreatief medegebruik, wonen, harde recreatie, hobbylandbouw en natuur. Landbouw en natuur maken nog wel wezenlijk deel uit van deze gebieden maar de

transformatie zorgt voor een 'tussengebied', een gebied dat functioneel zowel samenhangt met het grootstedelijk gebied als met het buitengebied. Om die reden is ervoor geopteerd de afbakeningslijn nauw aan te laten sluiten op het woongebied en enkel de echt ingesloten groene vingers als onderdeel van het grootstedelijk gebied op te nemen. Concreet gaat het over de Schijnvallei en de groene vingers tussen de E19, de A12 en de Schelde'.

Vanuit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt inderdaad geen kwantitatieve taakstelling vastgelegd voor het realiseren van stedelijke natuurelementen en randstedelijke groengebieden. Kwalitatief daarentegen vermeldt het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen het behoud en de ontwikkeling van stedelijke natuurelementen en randstedelijke groengebieden als ontwikkelingsperspectief voor stedelijke gebieden (pag. 371 e.v.). Het ondersteunen van het stedelijk functioneren door het aanbieden van voldoende open ruimte lijkt derhalve niet onverenigbaar met de principes van het richtinggevend gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Het citaat, dat samen moet worden gelezen met het gestelde op pag. 38 van de toelichtingsnota (onder punt 6.4. Verantwoording van de grenslijn), nl. dat 'de N171 en de geplande doortrekking van de N171 wordt gevolgd waardoor de open ruimtevinger tussen de E19 en de A12 wordt ingesloten. De open ruimtevinger maakt deel uit van het stadsrandbos Antwerpen', verantwoordt voorts de opname als onderdeel van het grootstedelijk gebied -los van de schrapping als deelplan-, te weten het functioneel zowel samenhangen met het grootstedelijk gebied als met het buitengebied en de ingeslotenheid van de groene vinger ingevolge de geplande doortrekking van de N171.

Terecht merkt verzoekende partij op dat ingevolge de bevestiging van de grenslijn dit deelgebied bestemd blijft voor het voeren van een grootstedelijk beleid. Dit neemt, zoals gezegd, niet weg dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen het behoud en ontwikkeling van stedelijke natuurelementen en randstedelijke groengebieden mede vermeldt als ontwikkelingsperspectief voor stedelijke gebieden. Los van de motivering voor de schrapping van het deelplan 'Stadsrandbos' in het vaststellingsbesluit, reikt het rechtszekerheidsbeginsel evenwel niet zover dat verzoekende partij in dit stadium aanspraken vermag te formuleren naar verdere concrete invulling van het betrokken gebied. Het bestreden afbakeningsplan biedt in zoverre slechts het kader voor verdere planinitiatieven".

Het tweede middel is niet ernstig om de redenen uiteengezet in het auditoraatsverslag, waarbij de Raad zich uitdrukkelijk aansluit.

C. Derde middel

5.3. Het derde middel heeft uitsluitend betrekking op het deelproject 1J woongebied Groeningen en het deelproject 5B gemengd regionaal bedrijventerrein Satenrozen/Keizershoek.

De verzoekende partijen hebben geen belang bij dit middel, aangezien op grond van dit middel enkel de schorsing van de tenuitvoerlegging van de voornoemde deelprojecten kan worden bevolen en hiervoor (nr. 4) gebleken is dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij een partiële schorsing die uitsluitend betrekking heeft op een deelproject van het GRUP.

BESLISSING

De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zeventien maart 2010, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,

bijgestaan door

Astrid Truyens,	griffier

De griffier **De voorzitter**

Astrid Truyens. **Roger Stevens.**